

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 613/2567

นาย ท.โจทก์ กรมชลประทานจำเลย บริษัท อ.จำเลย ร่วม

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.อ. มาตรา 84, ป.อ. มาตรา 220, ป.วิ.อ. มาตรา 40,

พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 มาตรา 5, ป.วิ.อ. มาตรา 46, ป.วิ.พ. มาตรา 225, ป.พ.พ. มาตรา 7

ย่อ / หลักกฎหมาย

ข้อเท็จจริงได้ความตามสำเนาคำพิพากษาและหนังสือรับรองคดีถึงที่สุด เอกสารท้ายคำร้องขอเพิ่มเติมฎีกาของจำเลยซึ่งโจทก์มิได้โต้แย้งข้อเท็จจริงตามเอกสารดังกล่าวว่า โจทก์ได้ฟ้อง ฐ. เป็นคดีอาญาต่อศาลชั้นต้นในความผิดฐานก่อให้เกิดอันตรายแก่บุคคลอื่นหรือทรัพย์ของผู้อื่น ขอให้ลงโทษจำคุก ๑ ปี แต่เป็นของตนเองจนน่าจะเป็นอันตรายแก่บุคคลอื่นหรือทรัพย์ของผู้อื่น ขอให้ลงโทษตาม ป.อ. มาตรา 84, 220 คดีถึงที่สุดโดยศาลชั้นต้นพิพากษาว่า พยานหลักฐานที่โจทก์นำสืบฟังไม่ได้ว่า ฐ. กระทำความผิดตามฟ้อง พิพากษายกฟ้อง ซึ่งคดีดังกล่าวนั้นเป็นการฟ้องโดยอาศัยเหตุเดียวกันกับคดีนี้อันเป็นคดีที่โจทก์ฟ้องให้จำเลยรับผิดในมูลละเมิดจากการกระทำของ ฐ. ข้าราชการในสังกัดของจำเลยเป็นคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญาตาม ป.วิ.อ. มาตรา 40 คำพิพากษาในคดีดังกล่าวจึงผูกพันโจทก์ซึ่งเป็นคู่ความในคดี ถือว่า ฐ. มิได้กระทำความผิดตามฟ้องในคดีส่วนแพ่งด้วย โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องขอให้จำเลยซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดของ ฐ. รับผิดตาม พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 มาตรา 5 ได้ ซึ่งคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 46 กำหนดให้ศาลในคดีส่วนแพ่งจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญานั้น เป็นปัญหาเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้จำเลยจะมีได้ให้การในเรื่องนี้ไว้ก็มีสิทธิยกขึ้นอ้างในชั้นฎีกาได้ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 225 วรรคสอง ประกอบมาตรา 252

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องและแก้ไขคำฟ้อง ขอให้บังคับจำเลยชำระเงินให้แก่โจทก์ 3,540,738 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงิน 3,489,425 บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ จำเลยให้การขอให้ยกฟ้อง ระหว่างพิจารณา โจทก์ยื่นคำร้องขอให้เรียกบริษัท อ. เข้ามาเป็นจำเลยร่วม ศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาต จำเลยร่วมให้การขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยชำระเงิน 700,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าว นับแต่วันที่ 2 พฤษภาคม 2562 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ กับให้จำเลยใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ เฉพาะค่าขึ้นศาลให้ใช้ตามทุนทรัพย์ที่โจทก์ขณะคดี โดยกำหนดค่าทนายความ 10,000 บาท ยกฟ้องโจทก์สำหรับจำเลยร่วม โจทก์และจำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 5 พิพากษาแก้เป็นว่า ให้จำเลยชำระเงิน 1,500,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันทำละเมิด (2 พฤษภาคม 2562) เป็นต้นไป จนถึงวันที่ 10 เมษายน 2564 และอัตราร้อยละ 5 ต่อปี นับแต่วันที่ 11 เมษายน 2564 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ ทั้งนี้ อัตราดอกเบี้ยให้ปรับเปลี่ยนลดลงหรือเพิ่มขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาซึ่งออกตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 7 บวกด้วยอัตราเพิ่มร้อยละ 2 ต่อปี แต่รวมแล้วต้องไม่

เกินอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ค่าฤชาธรรมเนียมในศาลชั้นต้นระหว่างโจทก์กับจำเลยร่วมให้เป็นพับ นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น ค่าฤชาธรรมเนียมในอุทธรณ์ให้เป็นพับ โจทก์ และจำเลยฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติว่า โจทก์ เป็นผู้ครอบครองทำประโยชน์ที่ดินบริเวณลำน้ำแม่แล้ว บ้านแม่แคม หมู่ที่ 7 ตำบลสวนเขื่อน อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ส่วนจำเลยเป็นผู้รับผิดชอบโครงการอ่างเก็บน้ำแม่แคม อันเนื่องมาจากพระราชดำริ รวมทั้งโครงการก่อสร้างทำนบหัวงานและอาคารประกอบ ซึ่งตั้งอยู่ที่ หมู่บ้านแม่แคม ตำบลสวนเขื่อน อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยจำเลยว่าจ้างจำเลยร่วมเป็นผู้ดำเนินการก่อสร้างทำนบหัวงานและอาคารประกอบของโครงการอ่างเก็บน้ำแม่แคมดังกล่าว ตั้งแต่วันที่ 18 มีนาคม 2562 ถึงวันที่ 3 ธันวาคม 2564 จำเลยแต่งตั้งนายธนาพงศ์ นายช่างชลประทานอาวุโสเป็นหัวหน้าผู้ควบคุมงานก่อสร้าง นายบุญอนันต์ นายช่างชลประทาน เป็นผู้คุมงานก่อสร้างในบังคับบัญชาของนายธนาพงศ์ ตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2562 ก่อนเกิดเหตุจำเลยร่วมดำเนินการปรับพื้นที่บริเวณหน้างานก่อสร้างอ่างเก็บน้ำแม่แคม โดยล้มต้นไม้แล้วนำเศษต้นไม้ต้นหญ้ามากองรวมกันเป็นกอง ๆ เพื่อรอการจัดการ วันที่ 2 พฤษภาคม 2562 เกิดเพลิงเผาไหม้ กองเศษไม้ประมาณ 10 กว่ากองที่จำเลยร่วมกองเรียงรายไว้บริเวณหน้างานก่อสร้างอ่างเก็บน้ำแม่แคมและไฟไหม้บริเวณที่ดินสวนของชาวบ้านซึ่งอยู่ติดกับพื้นที่ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำแม่แคมทางทิศเหนือและทิศตะวันออกอีกหลายสวนตามแนวลำน้ำแม่แล้วจนถึงที่ดินสวนของโจทก์เป็นระยะทางประมาณ 2 กิโลเมตร โจทก์กับพวกแจ้งความร้องทุกข์ดำเนินคดีแก่นายธนาพงศ์ และนายชาญณรงค์ ในข้อหากระทำให้เกิดเพลิงไหม้โดยประมาทและเป็นเหตุให้ทรัพย์สินของผู้อื่นเสียหาย พนักงานสอบสวนมีความเห็นสั่งไม่ฟ้อง คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาชี้ขาดคดีของอัยการสูงสุด สำหรับคดีโจทก์ในส่วนของจำเลยร่วมนั้น ศาลล่างทั้งสองพิพากษายกฟ้อง โดยไม่มีคู่ความฝ่ายใดฎีกาในปัญหาข้อนี้ คดีโจทก์ในส่วนของจำเลยร่วมจึงยุติไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 5 คดีมีปัญหาคือต้องวินิจฉัยตามที่จำเลยได้รับอนุญาตให้ฎีกาว่า เหตุเพลิงไหม้ทรัพย์สินของโจทก์เกิดจากการกระทำละเมิดของนายธนาพงศ์ ข้าราชการในสังกัดของจำเลยหรือไม่ เห็นว่า คดีนี้โจทก์ฟ้องว่า นายธนาพงศ์ซึ่งเป็นผู้ควบคุมการก่อสร้างได้มีคำสั่งให้ลูกจ้างหรือคนงานที่ทำงานในพื้นที่หรือตัวแทนเผากองเศษไม้และต้นไม้ที่กองไว้ ด้วยความประมาทปราศจากความระมัดระวังเป็นเหตุให้เกิดเพลิงไหม้ลุกลามไปถึงที่ดินที่โจทก์ครอบครอง ทำให้ต้นไม้ที่โจทก์ปลูกได้รับความเสียหาย อันเป็นกรณีที่โจทก์ฟ้องว่า นายธนาพงศ์เป็นผู้กระทำละเมิด จำเลยในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่นายธนาพงศ์สังกัดอยู่ตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 มาตรา 5 ดังนั้น การที่จะพิจารณาว่าจำเลยจะต้องรับผิดชอบโจทก์หรือไม่ จำต้องพิจารณาเสียก่อนว่านายธนาพงศ์กระทำละเมิดหรือไม่ ซึ่งนอกจากโจทก์จะร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีอาญาแก่นายธนาพงศ์กับพวกแล้ว ข้อเท็จจริงได้ความตามสำเนาคำพิพากษาและหนังสือรับรองคดีถึงที่สุด เอกสารท้ายคำร้องขอเพิ่มเติมฎีกาของจำเลยซึ่งโจทก์มิได้โต้แย้ง ข้อเท็จจริงตามเอกสารดังกล่าวว่า โจทก์ได้ฟ้องนายธนาพงศ์เป็นคดีอาญาต่อศาลชั้นต้นในความผิดฐานก่อให้เกิดความผิดฐานกระทำให้เกิดเพลิงไหม้แก่วัตถุใด ๆ แม้เป็นของตนเอง จนน่าจะเป็นอันตรายแก่บุคคลอื่นหรือทรัพย์สินของผู้อื่น ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 84, 220 คดีถึงที่สุดโดยศาลชั้นต้นพิพากษาว่า พยานหลักฐานที่โจทก์นำสืบฟังไม่ได้ว่านายธนาพงศ์กระทำความผิดตามฟ้อง พิพากษายกฟ้อง ซึ่งคดีดังกล่าวนี้เป็นกรณียกฟ้องโดยอาศัยเหตุเดียวกันกับคดีนี้อันเป็นคดีที่โจทก์ฟ้องให้จำเลยรับผิดชอบในมูลละเมิดจากการกระทำของนายธนาพงศ์

ข้าราชการในสังกัดของจำเลย เป็นคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 40 คำพิพากษาในคดีดังกล่าว จึงผูกพันโจทก์ซึ่งเป็นคู่ความในคดี ถือว่านายธนาพงศ์มีได้กระทำละเมิดตามฟ้องในคดีส่วนแพ่งด้วย โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องขอให้จำเลยซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดของนายธนาพงศ์ได้รับผิดตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 มาตรา 5 ได้ ซึ่งคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 46 กำหนดให้ศาลในคดีส่วนแพ่งจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญานั้น เป็นปัญหาเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้จำเลยจะมีได้ให้การในเรื่องนี้ไว้ก็มีสิทธิยกขึ้นอ้างในชั้นฎีกาได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 225 วรรคสอง ประกอบมาตรา 252 เมื่อวินิจฉัยดังนี้แล้วกรณีจึงไม่จำต้องวินิจฉัยฎีกาของจำเลยในข้ออื่นและฎีกาของโจทก์อีกต่อไปเพราะไม่ทำให้ผลแห่งคดีเปลี่ยนแปลง ที่ศาลล่างทั้งสองพิพากษามานั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาของจำเลยฟังขึ้น อนึ่ง ที่โจทก์ขอคืนค่าขึ้นศาลชั้นฎีกาตามคำร้องฉบับลงวันที่ 10 มิถุนายน 2565 นั้น เห็นว่า คดีนี้โจทก์ฟ้องขอให้จำเลยชดใช้ค่าเสียหายแก่โจทก์พร้อมดอกเบี้ยถึงวันฟ้องเป็นเงิน 3,540,738 บาท ศาลอุทธรณ์ภาค 5 พิจารณาให้จำเลยชดใช้ค่าเสียหายแก่โจทก์เป็นเงิน 1,500,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันทำละเมิด คือ วันที่ 2 พฤษภาคม 2562 เป็นต้นไปจนถึงวันที่ 10 เมษายน 2564 และอัตราร้อยละ 5 ต่อปี นับแต่วันที่ 11 เมษายน 2564 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ ซึ่งดอกเบี้ยถึงวันฟ้องเป็นเงิน 21,575.34 บาท รวมเป็นต้นเงินพร้อมดอกเบี้ยถึงวันฟ้อง เป็นเงิน 1,521,575.34 บาท โจทก์ฎีกาขอให้จำเลยชดใช้ค่าเสียหายแก่โจทก์ตามฟ้อง ดังนั้น ทุนทรัพย์ในชั้นฎีกาของโจทก์จึงมีเพียง 2,019,162.66 บาท ซึ่งต้องเสียค่าขึ้นศาลชั้นฎีกาเป็นเงิน 40,383 บาท แต่โจทก์เสียค่าขึ้นศาลชั้นฎีกามาเป็นเงิน 67,526 บาท จึงต้องคืนค่าขึ้นศาลชั้นฎีกาส่วนที่เกินเป็นเงิน 27,143 บาท แก่โจทก์ พิจารณากลับให้ยกฟ้อง คืนค่าขึ้นศาลชั้นฎีกาส่วนที่เกินเป็นเงิน 27,143 บาท แก่โจทก์ ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสามศาลนอกจากที่สั่งคืนให้เป็นพับ

องค์คณะ

วิทยา พรหมประสิทธิ์ · พงษ์ธร จันทรอุดม · วิชัย ตัญศิริ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/613/2567>